

ИЗКАЗВАНЕ

на представителя на Асоциацията на възпитаниците на Морското училище
(АВМУ)

Петър Странчевски, контраадмирал о.з.

Уважаеми г-н Министър,

Вашата инициатива за провеждане на заседание на ОСОП на тази тема е особено актуална. Вярвам, че това първо заседание по темата няма да е единственото.

Моето изказване ще бъде по четвъртия, поставен от Вас въпрос - „Подходи и организация за провеждане на СПСО” и каква следва да бъде ролята на ОСОП в този процес.

Органът, който ще разработи такъв важен държавен документ, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. Да има пълномощия. (Да включва представители на ангажираните държавни ведомства на съответното високо ниво, които могат да приемат и да провеждат решения).

2. Да има достъп до цялата необходима информация по темата, в т.ч. класифицирана информация от най-високо ниво.

3. Да разполага с най-съвременните съюзнически методики за разработването на такъв род документи. (за използване на опита на съюзни държави, за съпоставимост на данните от нашия документ с тези на съюзниците, което е важно за съюзната отбрана).

4. Да разполага с достатъчен експертен капацитет (високовалифицирани експерти от всички области на сигурността и отбраната).

5. Да носи отговорност за продукта (документа), който ще представи.

На кои от тези изисквания отговаря ОСОП?

1. Няма пълномощия. Може да изказва становища, но не може да ги налага.

2. Има ограничен достъп до необходимата информация по темата, няма никакъв достъп до класифицирана информация.

3. Не разполага с най-съвременните съюзнически методики.

4. Разполага с експертен капацитет, но твърде неравномерно разпределен между членуващите организации, негарантиран от актуални сертификати и допуски (може да има такива с изтекъл срок на валидност).

5. Не носи никаква отговорност. (Ние всички сме отговорни граждани, но не носим служебна, юридическа и политическа отговорност, каквато носят държавните служители).

Като посочвам слабите страни на ОСОП, в никакъв случай не принизявам неговата роля в разработването на СПСО. Напротив, търся начина, по който силните страни на ОСОП могат да бъдат най-добре използвани за целта. А тези силни страни според мен са уникални:

1. Становищата, изказани от членовете на ОСОП, са напълно свободни. (Становищата, изказани на служебни и партийни форуми понякога са повлияни от служебната и партийна дисциплина, т. нар. „пазене на хляба“).

2. **ОСОП е изразител на общественото мнение, което е последният съдник на държавните и партийни решения.** (Понякога държавните и партийни органи не са в състояние да предвидят обществената реакция на своите решения, което в някои случаи довежда до провал на тези решения, колкото и професионално тези решения да са били взети).

3. Макар и неравномерно разпределен, някои организации, представени в ОСОП, притежават много висок експертен потенциал в определени области - не по-нисък от този на държавните органи. (В резултат на реформите някои дейности по сигурността и отбраната са съкратени или преустановени, извършващите ги структури са силно орязани или ликвидирани и добри експерти могат да се намерят само сред пенсионираните. Пример - оценката на АСВ за използването на химически оръжия в Сирия). Този потенциал може да бъде изключително полезен. Експерти от организациите в ОСОП могат и е редно да бъдат включени в държавно-обществените екипи, разработващи СПСО.

Като имам предвид слабите и силните страни на ОСОП, считам за целесъобразно и предлагам:

1. Когато назначеният държавно-обществен орган разработи проекта на СПСО, този проект да бъде представен на ОСОП и тогава членовете на ОСОП ще могат по-целенасочено да предложат конкретни допълнения и изменения към отделните раздели. (Въобще считам за по-ефективно на заседанията на ОСОП да се предлагат за обсъждане не само заглавия на теми, а и разработки - макар и първоначални, по съответните теми).

2. Когато СПСО бъде окончателно готов, той да бъде представен на ОСОП, чието заседание да послужи като първи тест на обществената реакция спрямо този документ.

3. След като СПСО бъде официално приет обществен дълг на организациите в ОСОП е да го разяснят на своите членове, да постигат разбиране и обществена подкрепа за резултатите от СПСО, защото за сигурността и отбраната на страната значение има поведението на всеки отделен гражданин в мирно време, при извънредни ситуации и по време на война.